

ברכה פלאי, "בת 92 וחצי", מספרת על חל"אבי הקטנה, ביאליק, עגנון, אימו של משה דיין, על מישפחתה, על הנעשה כיום בהוצאת הספרים, "מסדה" והיחסים בין בנה אלכסנדר ונכדה יואב ברש, ומכריזה:

"נכדתי, יעלי,
היא כצע
כחוח בלבי.
הייתי לה כמו
אם רוחנית"

"אני אוהבת את
החיים. השקט הנפשי
והנחמה שלי הם
שהחיים ימשכו
גם בלעדיו"

ראיינה שרית יסי

"כשירדתי מהרכבת
רציתי לנשק את
האדמה. שפתיי כגשו
בחצץ, וזו הייתה
כגישי עם חל"אבי"

"איחורתי לחיות
בעולם הזה.
כל ידי וחבר
הקדימו אותי
לעלות למעלה"

"דעתי שאני מסמלת
גם את האשה, אך
מעולם לא ראיתי בזה
מקום לגאווה אלא
שוויון מלא בין המינים"

"אינני מרמה את
עצמי אך לרגע,
וידעת שהסוף
הוא הפרידה
מהעולם הזה"

"אני אוהבת

את החיים!"

לחדרה יושבת דורית שרפשטיין. רעייתו של נכדה, יואב ברש, המנכ"ל. באותו חדר, איתה, יושבת בתה, שרה, אליה העבירה חלק מתפקידיה. שרה היא אלמנתו של חאקי ברש, שתמונה גדולה שלו מקשטת את החדר. חאקי היה בנו של הסופר אשר ברש ועבד עד יום מותו בהוצאת מסדה. דומה שברכה פלאי זכתה למה שמעטים זוכים לו. הדור השלישי ממשיך את מה שהתחילה ולדבריה קיים סיכוי רב שגם הדור הרביעי ישתלב בעץ העבות הזה. שאת שורשיו נטעה בשותפות עם המשורר הלאומי, חיים נחמן ביאליק, באמצע שנות העשרים. היא הכירה מקרוב סופרים

לא האמנתי שאקבל תשובה לשאלה המעי- סיקה כיום רבים הקשורים לעולם המולות והספרות בארץ. האמנם מסדה מתפרקת ממשרדה שבגבעתיים. משכירה אותם לקרא-אופ ועוברת למשרד צנוע יותר. ברכה פלאי ענתה לי על השאלה. לא באופן ישיר אמנם. באופן עקיף. שפרק אותי מנשקי. האשה הזו, שהזיזה הרים והקימה במו ידיה קונצרן ענקי. מתמצאת כמה שקורה בארץ ובמסדה גם כיום. למרות שהעבירה את השליטה על המפעלים לבנה, אלכסנדר פלאי, ולנכדה, אשר ברש. היא אומרת שהיא משמשת כיועצת בין שני כסאותיהם. היא יושבת בחדר קטן וצנוע. ממול

אתה יושב עם ברכה פלאי במשרדה. אלו היא מגיעה יום-יום בעשר וחצי בבוקר ועוזבת באחת. לפני שאתה מגיע אתה חושב: הנה מזומנת לי שיחה קשה עם קשישה שהדיבור קשה לה. שמחשבתה אינה בהירה. שיחה שתצרוך ממך ריכוז רב ומאמץ קשה. ברכה פלאי מדהימה אותך גם כשנדמה לך שהיא אינה מבינה את שאלתך. אתה מבין מהר מאוד שהיא מבינה אותה היטב, אך מחפשת דרך לעקוף אותה ולענות כמו שהיא רוצה לענות. לא כמו שאתה רוצה לשמוע. לא האמנתי שאוכל לשאול אותה שאלות ענייניות בנושא הנוער של מסדה.

מגישה עם ברכה פלאי היא מגישה עם התקווה. התקווה כי מחשבתו של אדם ורוחו יכולים להישאר חזקים ובהירים כשהיו בצעירותו. גם אם הוא קשיש. בא בימים. גם אם עבר את הגיל המופלג של 90. ברכה פלאי מייסדת מסדה. העלתה את זכרונותיה על הכתב בספר הנקרא חיים של ברכה. ניתן להכתיר אותה כפמיניסטית. אך היא מעולם לא התהדרה בתואר זה. מעולם לא לחמה את מילחמת-הנשים. בעצם עשייתה. כמו חלוצות רבות בארץ הזו. הגשימה את מצען של הפמיניסטיות העכשוויות. שיותר מנפנות במניפסטים ובחזיות מאשר במעשים.